

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Aidélre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 4.

Reformok.

A hágai békekonferenciának, mind jobban, jobban érezzük a hatását.

Azóta kitört az angol-búr háború, melyben dum-dum lövegek és lydit-gránátok szerepelnek keresztény, civilizált emberekkel szemben.

A nemzetek tudják e háború jogtalan és kapzsi okát, nagy, erős nemzeteket vérség kötelékei is fűznek a méltatlanul támadott búrokhoz, mégis, daczára a békekonferenciának, a világra szóló szimpátiának, a vérrokonságnak, senki sem tesz semmit a harc megakadályozására, vagy megszüntetésére.

Ennyit ér a nemzetközi jog, nemzetközi szimpátia és békekonferencia, a nemzetközi önzéssel szemben.

A porosz maga is erősíteni akarja hajóhadát, ha másképp nem, a császár saját pénzéből. És így jól is van, hisz az ő hajóhada.

A francziák pár száz milliót kérnek újabb hadifelszerelésre, az angolok 50 milliót új ágyukra s most vesszük hírét annak, hogy az osztrák hadvezetőség is pár száz milliós reformot akart kriszt-kindlibe adni a delegációknak.

Első sorban partvédő hajókról van szó.

Ugyan ki akarja ellopni a mi kecske járta tengerpartunkat. Ha tenger, akkor gátra van szükség, nem hajóra, ha ellenség, akkor nem hajóra, hanem hajóhadra van szükségünk, de mivel ez nincsen,

csinálni pedig sok időbe és pénzbe kerül, hát inkább adjuk oda a vízi ellenségnek a vizet. Ha partra száll, majd megverjük, hiszen van jó hadseregünk.

De éppen az a bökkenő, hogy hadseregünk sincs. Legalább mostanában olvastunk egy komoly, de keserves kimutatást erről a dolgról.

E szerint első sorban be nem lehet hívni az összes sorkatonaságot, mert nincs elég egyenruha. Másodszor az ágyuink elavultak, harmadszor nincs elég modern várunk, negyedszer nincs elég emberünk stb. stb.

Én jó Istenem! hát mire költöttük mi idáig azt a teménytelen pénzt, amit a hadseregünkre költöttünk?

A »Magyar Nemzet« félhivatalos ugyan biztat bennünket, hogy a közel jövőben nem kell tartanunk ezektől a reformoktól, de nem czáfolja meg az avult ágyuk, várak stb. vádját. Ha pedig ez igaz, akkor a hadügyi költségvetés felugratása is olyan bizonyos, mint a kétszer kettő.

Felemelt kvótával menni belé ebbe a rengeteg új kiadásba, még elgondolni is szörnyűség.

Elvégre is, mi azt hisszük, hogy a mint a fák nem nőhetnek az égig, a hadügyi költségvetés sem főzheti le a bábel tornyát. Ha mi utolsó garasainkat kiadjuk békében, akkor előre meg vagyunk mi verve háború nélkül is.

Kell lenni a hadügyi reformok más módjának is, nem csak a folytonos több költség csinálásnak.

Tessék a vezérelevenek, melyek oly fényesen buktak meg nem egyszer — re-

formálni és a katonákat képzetebbekké tenni.

Elvégre, ha fájdalommal is, de elengedjük a szép sortűzeket, csak jobban találjanak a katonák.

Egy katona, aki kétszer annyit talál, mint a másik, két katonával ér fel. Tesék így szaporítani a hadsereget.

Elegendjük még a léniával kimért defilirungot is, csak a mappán legyen tájékozottabb a katona. A terep viszonyok jó kihasználni tudása ismét megkétszerezi a hadsereg értékét.

Magam, ki ezeket írom, édes keveset értek a hadi tudományhoz, de a búr háborúból megtanultam, hogy a formák semmit sem érnek.

A búroknak nincs egyenruhájuk, akár melyik tisztünk kurtavasra veretné őket, ha egy defiléjüket látná, sem dum-dum, sem lydit gránátokkal nincsenek felszerelve, várakat maguk csinálnak s mert ember áll a sánczon, mindjárt bevehetetlen a vár. Vezérkaruk sincs és ez talán a szerencsésük, mert így könnyebben mozognak és zseniális egy-két vezérük többet ér minden táborkarnál. Aztán meg, ha hadi felszerelés kell, van az ellenségnek, csak el kell venni. A legutóbbi csatában bámulva vették észre az angolok, hogy saját, illetve tőlük elvett ágyukkal tizedelték meg őket.

A hadügyi reform olcsón volna keresztül vihető, ha több életet, kevesebb sablont vinnének a hadseregbe s a mi a legfőbb, jobban összefűznék a hadsereget a nemzeti aspirációkkal.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Lehavazott szerelem.

Irtá: Hantke Emil.

Nem vagyok ugyan egész olyan mondva csinált mai kor gyermeke, a ki előtt érdektelen minden: szépség, szenvedély, mulatság és a kik e két álláspont körül ugrálnak: blazirtság és életmulatság; mégis van bennem valami, a mi ezekhez hasonlóvá tesz.

Mások azt mondják a kimerültség . . . én meg tudom, csak a pihenés. Annál is inkább, mert ha elodja magát valami rendkívüli, a köznapiságon felülemelkedő, rideg közönyömből kiszállok, és kezdek az illető után melegen érdeklődni.

Igy lehettem a multkor is, mikor megláttam Dulló Ibolykát.

Már az is . . . De várjunk csak egy cseppet. A neve . . . Ibolyka; ibolya a télben. Talált virág: fel kell szedni! De meg az is, hogy csak emlékeimben kezd már élni azon édes órák emléke, mikor szavaimra, csacsogó kis czukros ajkak feleltek, mindez arra készítetett; hogy pihentél már eleget, mozogj is egy kicsit!

Barna lány volt, gyönyörű szép kék szemekkel. Aztán remekül kiformalódva . . . ugyanarra, hogy az első megpillantáskor, olyan különös jóleső dobogást éreztem bensőmben.

Eddig még a ruhának semmi befolyását sem tapasztaltam arra nézve, hogy fokozná az érzelmek hevülését.

De az a drapp-színű, szecsessiós zsinórzattal díszített szoknya, melyben én Ibolykát megláttam, az mintha befolyásolta volna vonzódásaim melegségét. A szoknya alja olyan bolyhos szörmével volt beszegve, melyet ha félfélen felemelt látni engedte a világ legpiczibb lábacskaít.

Ezt is csak azért mondom, hogy kitűnjék mily szép volt az én felébresztőm: Ibolyka. Elég volt egyszer látnom: azóta szorosán érdekelt felemnek valnom.

Ha pedig fehér bolyhos szörmével beszegett szoknyáját is felemlitem, azt is csak azért teszem, hogy tudják meg, miszerint az vezetett engem a helyes nyomra.

Rendes szokásom, az utcán lehajtott fővel, gondolkodva járni. Természetes, hogy ilyenkor elmehet mindenki mellettem, én ugyan észre nem veszem.

De ha meglátom azt a fehér bolyhos szörmét, mely egy szoknyához odaszegve imbolyog; fejemet felvetem alkatomat kiegyenesítem, és akkorára már mellettem siklik el Ibolyka.

Akkor aztán ha tetszik megfordulhatok és követhetem Ibolykát.

Mert így vagyok én mindig. A kivel szeretném magamat a szószeros értelmében megismerletni, nem tudok hozzájutni. Előbb olyanok ismeretségét kellene megszerezni, a kiket mindenáron szeretnék kerülni. Így aztán maradok

ott a hol voltam, mozgó árny, mely folyton alkalmatlankodik.

Igy maradtam Ibolykának is rendes árnya, követve lépteit hűségesen. Pedig sokért nem adtam volna, ha ezt a lányt egész közletről ismerhetném. Hiányozni csak az alkalom hiányzott: a forma, mert a lényeg, az egymást ismerés, egy-egy bájos mosoly alakjában mindig megvolt, valahányszor csak szememet lopva rá emeltem, arra a jóságos szép arcra.

Ez az állapotban már kezdtem magam ama bizonyos csoporthoz számítani, kik ovvel vigasztalják magukat: Az igazi szerelmet csak az ismeri, a ki reménytelenül szeret.

Ez aztán észre terített. A szentimentális hangulatot kis adagban, mint szükséges rosszat beveszem; de a fenti mondás a szentimentalismusnak már nagyfoku tultengése, a melynek gondolata bizonyos aesthetikai undort ébreszt bennem.

Már most hol itt a középut? Vagy igazak szavaim, vagy sem! A kettő együtt nem lehet, mert, mikor az igazság a hazugsággal kaczerkodik, kész a frázis.

Hát az is igaz, hogy szerelmes ember nem idegenkedik a frázistól; de ki látott szerelmes embert bölcselkedni?

Abba is hagyom . . . mellőzve minden frázist, álokoskodást, sőt még aesthetikai undort is, érzem hogy boldog és megelégedett vagyok, mert van szívem, szeretetem, hitem és van hova, kire tekinteni, mikor meglátták szemeim azt a

Széchenyi miniszter nem megy.

A *N. Fr. Pr.* és több budapesti hirlap gróf *Széchenyi* Manó miniszter lemondását közli pozitív forrásból. Erre nézve a kormány félhivatalos, a *Magyar Nemzet* kijelenti hogy volt ugyan szó, hogy *Széchenyi* miniszter' betegsége miatt lemond tárczájáról, de ez még ez ideig nem történt meg.

Az ujoncz létszám fölemelése.

Bécs, január 4.

A hadügyi albizottság mai ülésén szóba került az ujonczlétszám fölemelése, melynek hire általános forrongást keltett ugy a magyar sajtóban mint a politika terén.

Ugron Gábor szólalt föl ez ügyben s kérdi a jelenlevő hadügyminisztert, igaz-e az ujonczjutalék felemelése és az új hadtestek szervezése, melynek csupán hire is felzavarta az egész magyar közéletet.

Krighammer hadügyminiszter egyenesen felelt s nem tagadja, azonban csak reformnak nevezi ezt. Minden miniszternek vannak kívánásai és így neki is, de hogy teljesebbé mennek-e az általa óhajtott reformok, vagy nem, ez még nagy kérdés, mert a dolog több tényező akaratától függ. Az általa óhajtott reformok csak a véderőtörvény revíziója és az ujoncz létszám fölemelése útján volnának eszközölhetők, a mi azonban a törvényhozások körébe tartozik.

A hadügyminiszter válasza nem igen adott megnyugvást a bizottság tagjainak.

Ezután részletesebb vita indult meg egyéb hadügyi kérdések fölött s végül megszavazták.

Nagyvárad város közügyei.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését.

Jelen voltak: *Beöthy* László főispán elnök, dr. *Bulyovszky* József polgármester, *Rácz* Mihály, *Sipos* Orbán, *Papp* Miklós, *Kikinday* Gyula, *Némethy* Károly, *Rádl* Ödön, *Mezey* Mihály,

Hlatky Endre, *Mihelyi* Adolf, *Frankó* Endre, dr. *Grámm* Károly, dr. *Baróthy* Ákos, dr. *Grósz* Albert, dr. *Váry-Szabó* Béla, *Dus* László, dr. *Perjéssy* Mihály, *Huzella* Gyula, dr. *Hoványi* Géza.

A polgármester jelentése.

Rácz Mihály főjegyző felolvasta a polgármester jelentését az elmúlt év december hónapjának közigazgatási állapotáról.

E szerint a *közegészségügyi* állapot december hónapban jó volt, amennyiben a járványos betegüések, a vörheny kivételével, apadtak. A vörheny terjedésének megállítására a szükséges óvintézkedések megtétettek. Megbetegült járványos betegségekben: vörheny 30 esetben, 2 halálzással, hasi hagymáz 5 esetben 2 halálzással, ronesoló toroklob 10 esetben 5 halállal, a bányahimlő 9 betegüléssel.

A *közbiatonsági* állapot szintén jó volt. *Lopás* 41, súlyos és könnyű testi sértés 4, csalás 2, hatóság elleni erőszak 1 történt. Kihágási följelentés 108 érkezett. Letartóztatva volt összesen 54 egyén s ezek közül a kir. ügyészséghez kísértetett át 14, eltolonczoltatott 40.

A *közdadók* bevételi eredménye a következő volt:

Kincstári adóban befolyt 39,319 kor. 96 fill. kincstári kamatban befolyt 716 kor. 48 fillér, hadmentességi díjban befolyt 1360 kor. 84 fill. hadmentességi kamatban befolyt 10 kor. 66 fill., jog- és bélyegilletékben befolyt 2189 kor. 48 fill., jog- és bélyegkamatban befolyt 118 kor. 58 fill. tőzsdébér adóban befolyt 784 kor. 48 fill., ipar-amarai illetében befolyt 2317 kor. 16 fill., betegápolási pótdadóban befolyt 382 kor. 94 fillér, összesen 47,200 kor. 58 fillér.

A polgármester jelentését a szakelőadók nemleges jelentéseivel együtt tudomásul vették.

Az iskolákról.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelő előterjesztette, hogy az elmúlt hóban személyesen vagy helyettese által meglátogatta az *Orsolya-zárdában* a r. kath. tanítónőképzőt és polgári leányiskolát, az olasz-i r. kath. elemi fiúiskolát, a gör. kath. és gör. kel. fiúiskolát, az orth. izr. polgári leány és elemi leányiskolát, az *Auspitz-intézetet*, az olasz-i községi fiú iskolát és az iparos tanoncz iskola néhány osztályát.

A r. kath. tanítónőképző intézetben megelégedéssel konstataulta a tanfelügyelő, hogy ugy a vezetés, valamint a tisztaság, a felszerelés és az eredmény nemcsak a kitünő vezetésről tanuskodik, hanem az intézet kifogástalan, dicséretes működéséről is.

fehér bolyhos szörmét, mely egy szoknyához odaszegve imbolyog és míg csak életem napja le nem áldozik, talállok vigasztalást és érzék illatot életem virágából, mely nyílt és nyílik az én számomra mindig, míg csak él előttem az a fenséges lény, ki ezt a nevet viseli: *Ibolyka*.

Látom, hogy még se tudok a hangulatokból megszabadulni. De nem is esoda! Így vagyok én mindig valahányszor elmerülve gondolatimba sétálok, és felzavar lehangoltságomból *Ibolyka* megjelenése.

Egyszer aztán abba maradtak a sétálások. De csak két napra. Oly erős, sűrű, folyton tartó havazás volt, mely állapot cseppet sem volt sétálásra alkalmas.

Harmadnapra aztán megszűnt.

Szép fehér lepel borított el mindent. A ruganyos és lomha lépések alatt egyaránt ropogott a hó. A szánok vígan csilingeltek és repítették a bennülőket, a kiknek arca majd kicsattant a pirosságtól.

Megindultam a rendes körutra. De hasztalan! Bárhogy is fürkészték szemeim a szoknyához oda szegett fehér bolyhos szörmét, az nem imbolygott elő. Elmentem »ablak sétát« tenni. Ugyanazon eredmény. Az egész tájék szinte kihaltak látszott. Másnap szintén így jártam.

Már kezdtem tépelődni, hogy talán a bolyhos alja szoknya nyugalomba vonult, valami más került elő és én e miatt nem vettem észre. Még meglehet.

A harmadik napra oly enyhe időjárás következett, hogy a hó csak éppen emlékeztetőnek

maradt. Olvadt erősen és lön rémséges nagy locs-pocs.

Mindazonáltal nem adtam föl a reményt. Kitartva, erős hittel, elindultam a megszokott utra. Utálatos egy idő volt. A sár csak egy fröcscenten széjjel az ember léptei alatt és folyton vigyázni kellett hogy a nyakába ne szakadjon egy-egy háztetőről meginduló, miniatűr lavinához hasonló, csuszamló hótömeg.

Egyszerre csak . . .

Igen. Lehajtott fölvel gondolkodva és vigyázva hogy egy-egy pocsolgatóba be ne lépjek, kullogtam az uton. A mint így megyek, egy sötét kék színű szoknya, melyre még egy kisebb is volt rá toldva, köti le figyelmemet. A szoknya alól a világ legpiczibb lábacska . . . hisz ez nem más . . . Felpillantok . . . csakugyan . . . egész új ruhában billegtem mellettem *Ibolyka*.

Jóságos szép arczán mosoly játszadozott a mint rá tekintettem és . . . egy durva suhanás . . . tompa püffenés . . .

Épp ahogy egymás mellett megyünk, a háztetőről egy jókora tömeg csuszamló hó szakadt a nyakunk közé. En is majd leroskadtam, hát még szegény *Ibolyka*!

Egy halk sikolyrém erőt öntött belém. Szemeimet törülgetve, hogy láthassak valamit, rögtön a gyors segélyadáshoz láttam.

Es mi tárul szemeim elé? Egy hóba mártott czukorbaba. A kalapja tele hóval, a tollak rajta letompulva, a nyaka tele hóval, a galérja lekonyulva, az egész szép alak tele hóval, mindene összegyűrve.

Az *Auspitz-intézet* és az orth. izr. iskolák teljesen rendben működnek, a gör. kath. és gör. keleti iskoláknál is szembetűnő a törekvés és igyekezet az iskolák fejlesztésére.

A községi iskoláknál a tanerők példás odaadással és szakértelemmel működnek. Az iparos tanoncz iskola mintául vehető, ami részben a felügyelő igazgatónak is érdeme.

Jelentése végén hangsúlyozza a kir. tanfelügyelő, hogy a tanítók között az egyetértés örvendetes, de szükséges volna, hogy a tanítás egyöntetűsége czéljából a községi iskolák tantestületei havonként egyszer értekezletet tartanának.

A tanfelügyelő jelentését örömmel vették tudomásul. Helyeslik a havi értekezletek eszméjét s felhívják az iskolaszéket, miszerint hasson oda, hogy a községi tantestületek között az értekezletek megtartassanak.

Dr. *Perjéssy* Mihály kir. ügyész bejelentette, hogy *Korn* Lajos alügyész a kir. főügyészséghez rendeltetett s *Réthy* Géza irnok irodatisztá neveztetett ki. — Tudomásul vették.

A miniszteri leiratok között fontosabb, a melyben a kereskedelmi miniszter tudatja, hogy a nagyvárad vasuti pályaház felvételi épületének kibővítését ez évben keresztülvizsik, de a közig. bizottság azon kérelme, hogy Nagyváradon vasuti üzletvezetőség állíttassék fel, fontos érdekekből nem teljesíthető.

Még apróbb adóügyek elintézésén után megalkotották az 1900. évre a közigazgatási bizottság kebelében működő albizottságokat, a következőképen:

Fegyelmi választmányba: a törvényhatóság tagjai közül *Némethy* Károly, *Rádl* Ödön, rendes, *Frankó* Endre póttagul; az állami tisztviselők közül: *Sipos* Orbán, *Kikinday* Gyula rendes, *Papp* Miklós póttagul.

Erdészeti kihágás II. fokú bíróságba *Rádl* Ödön, *Némethy* Károly, *Mihelyi* Adolf, dr. *Hoványi* Géza rendes tagokul; *Frankó* Endre, *Hlatky* Endre, dr. *Várady* Zsigmond, dr. *Vári* Szabó Béla póttagokul.

Gyámügyi fellebbviteli küldöttségbe a bizottság által választott: *Mihelyi* Adolf, *Némethy* Károly rendes, *Frankó* Endre póttag; — a főispán által kinevezetett: *Hlatky* Endre, *Rádl* Ödön rendes, dr. *Berkovits* Ferencz póttag.

Utadó felszólamlási küldöttségbe *Dus* László, *Papp* Miklós, *Rádl* Ödön, *Frankó* Endre.

Börtönvizsgáló bizottságba a főispán kinevezte: *Némethy* Károly, *Rádl* Ödön, *Mezey* Mihály, dr. *Berkovits* Ferencz, — hivatalból tagja a bizottságnak dr. *Baróthy* Ákos, főorvos.

Szent Isten, hisz itt gyors segély kell! Először is nagy óvatosan a nyakáról igyekeztem a havat eltávolítani, óvatosan lefuvtam a kalapjáról, majd zsekkendőmmel ütöttem le ruhájáról. Aztán gyorsan magamat is rendbehoztam, ugy a hogy és . . . bemutatkoztam.

Ennek utána pedig sürgős ajánlatot nyújtottam be *Ibolykának*, hogy tekintve a rendkívüli helyzetet üljön konflira és siessen rögtön haza az áthülés kikerülése végett.

Ő ajánlatomat elfogadta, avval a módosítással, hogy én is üljek be vele és kísérem haza.

Ervül felhozta, hogy szülőinek okvetlenül ismerni kell azt az embert, a ki leányuknak az első segélyt nyújtotta.

Biz én nem is hagytam magam kéretni. Beültem *Ibolyka* mellé és . . . és abban a kéjes gondolatban ringattam magam, hogy maga *Mohamed* visz egy külön fogaton és meg sem áll addig, míg csak a hetedik menyországba nem értünk.

De még a harmadik utcába se érhattünk, már a fogat megállott és *Ibolyka* tudtomra adta, hogy itthon vagyunk.

Valami ünnepeyes, átszellemült arcczal állítottam be *Dullóékhoz*. *Ibolyka* a nappali szobába vezetett, tekintettel nem szalonképes állapotomra. Azután kiment és bevezette a mamáját. Nem is volt rá időm, hogy körülnyesen elmondhassam a katasztrófát, már jött a tata be. Rögtön nekem esett és hálálkodott előzőkenységemért, de még be se fejezhettem

Börtönfelügyelő bizottságba Nagyvárad város közigazgatási bizottsága részéről beválasztott Némethy Károly.

Erdőrendészeti albizottságba titkos szavazással beválasztották: Rádl Ödön, dr. Hoványi Géza, Némethy Károly; szakértő kültag: Osztér-lam Armin kir. erdőfelügyelő.

A választók névjegyzéke a jövőben.

Az eddigi szabadelvűnek nevezett éraban a legtöbb visszaélést a választók névjegyzékének összeállításánál követték el.

Az uralmon levő párt vidéki kortesei kényük kedvük szerint vették be a listába akik nekik tetszett s fosztották meg politikai jogaiktól azokat, akikről tudták, hogy nem hajlandók a kormány szekerét tolni.

Szell Kálmán belügyminiszter tavaly már némileg segített az eddigi erőszakos választó-írtásokon és a választók igazságosabb összeírását rendelte el. Keresztülvitte, hogy az adótar-tozás ki nem fizetéséért senkit se fosszanak meg választói jogától.

Most ismét egy miniszteri leirat érkezett tőle, a melyet tegnap tárgyalt Nagyvárad város központi választmánya.

Az ülésen jelen voltak: dr. Bulyovszky József elnök, Némethy Károly, Mezey Mihály, dr. Hoványi Gyula, dr. Márkus László, Szokoly Tamás, Istvánffy István jegyző.

Felolvastatott a belügyminiszternek a kuriai bíraskodásról és az 1/4 urbéri telkek minimális adóegyenlegének megállapításáról szóló körrendeletet.

A miniszteri rendelet szerint a választók állandó névjegyzéke hosszú évek sorára nagy körültekintéssel és pontossággal elkészítendő és ebből lesz évenként a lista a szükséges kihagyásokkal és új polgárok felvételével elkészítendő. A névjegyzék nem mint eddig, 3 példányban, hanem 4 példányban készítendő s a 4-ik példány a választók székhelyén illetékes kir. közjegyzőnél teendő le, ahol a közönség által hozzáférhető lesz.

Fontos ujtás a rendeletben az, hogy ezután nemcsak a névjegyzékbe felvettek, de az abból kihagyottak névsora is közszemlére ki-

már nyílik újból az ajtó és egy fiatal ember lép be.

Azt hittem a fivére, de rögtön átláttam, hogy nem az, mert eme szavakkal esett nekem: — Most pedig engedje meg, hogy mint Ibolyka jegyese, baráti jobbjomat nyújtsam nemes tettéért.

Egyszerre tótágast állott előttem minden. Hisz ez egy szivtelen banda, mely lassanként adja be a pusztító mérget!

Alig is vártam, hogy távol legyek tőlük. Mélyen lesújtva bandukoltam és agyamban a gondolatok egész krátere forrongott.

De hát hiába!

Azután tudtam meg a lényegét, hogy az a fiatal ember Ibolyka apjánál irodavezető és csak egy nagy pert akar bevégezni az öreg, hogy átadja neki mindenestül az ügyvédi irodát.

Én pedig?

Pihenek!

Ha a nagy francia bölcselő élne, homlokon csókolna és az egész világnak mutogatva így szólna:

— Látjátok itt az ember, a kire leginkább illenek eme szavaim: Ki az életben előforduló jót és rosszat legjobban el tudja bírni, az van nézetem szerint legjobban nevelve.

Mi hát a vigasztalásom?

A szentencia; hogy jól nevelt fia vagyok.

teendő s az összes kihagyottak irásbelileg értesítendőik.

A választók összeírásának kezdete eddig arra az időre esett, mikor a földművelő nép a mezei munkákkal volt elfoglalva, vagyis május hónapban; a rendelet szerint ezután márczius hó elején kell a választók összeírását megkezdeni. Az ideiglenes névjegyzéknek már május hó 5-re készen kell lenni s május 5—25-ig közszemlére teendő. A felszólamlások május 5—15-ig, az észrevételek május 16-tól 25-ig adandók be. A végleges névjegyzék július hó 20—30-ig lesz kitéve közszemlére, s szeptember 1-re a kuriához felterjesztendő.

A miniszter jelentését tudomásul vették s annak megtartására nézve intézkednek.

Az egynegyed urbéri telkek minimális adóegyenlegének megállapítását már korábban rendelte el a miniszter s azt véleményes jelentés tétel végett kiadták a városi főügyésznek.

Dus László főügyész jelenti, hogy a puhatólódzások eredménye szerint Nagyváradon 3 frt 30 krban állapítható meg egynegyed urbéri telkek adója s azt ennyiben kéri megállapítani. Aki ennyit fizet e czimen, választó jogosult.

A bizottság előzőleg 4 frt 60 krban állapította meg az összeget s így a főügyész javaslata kedvező a választó polgároknak.

Dr. Hoványi Gyula még szélesebb körű puhatólódzást óhajtana.

Az idő rövidsége miatt a többség elfogadta a főügyész javasatát s így az egynegyed urbéri telkek adója 6 korona 60 fillérben állapított meg.

Végül **dr. Márkus** László a közp. választmányi tagságról lemondott, mivel Biharvármegye törvényhatósági bizottságába választott.

A lemondást tudomásul vették.

Jogász bál.

Nagyvárad, január 4.

A sok tervezetből, a mi megelőzte jó előre a nagyvárad bái idényt, úgy látszik nem sok valósul meg, de egy már bizonyos, hogy t. i. jogász bál lesz. És hogy a jogász ifjuság a sok tervezetűek közt ő maga nem tervez, hanem bátran előre tör, hogy elsőnek kezdje meg a bálók sorát, ebből meg az következik minden jogászi rabulisztika nélkül, hogy annak a bálnak feltétlenül sikerülni kell.

Mert kérem uraim: 1. jogászok rendezik, 2. elsőnek rendezik és végre 3. a jogász bálók mindig sikerülni szoktak.

És így igen sok bálózni kezdő kisleány szivrepesve várja január 18-ikát, a midőn világos selyem ruhájában először lép a bálterem sima parketjére.

A bálbizottság tagjai a következők:

Ifj. **Frankó** Endre elnök, **Medvigy** István alelnök, **Ficzek** Emil alelnök, **Sz. Sebő** Mihály háznagy, **Allnöder** Béla jegyző, **Foynár** Ernő pénztáros, **Prileszky** Pál ellenőr, **Bágya** Ödön, **Csatth** Béla, **Cseresnyés** Béla, **Cserey** Géza, **Damjanovich** Miklós, **Dukesz** István, **Fábry** Albert, **Feldmann** József, **Fuchs** Ernő, **Havas** Kálmán, **Hollmayer** Béla, **Jaczkovics** Gyula, **Knapp** Lajos, **Középesy** Dezső, **Lintner** Tivadar, **Lówy** Mór, **Medvigy** Gábor, **Mészáros** Aladár, **Missuray** Agoston, **Molnár** Kálmán, **Moyzes** Emil, **Nagy** Endre, **Ormay** Lajos, **Papp** Romulus, **Racsek** József, **Schweiger** Gyula, **Stachó** Lajos, **Steiner** Andor, **Szathmáry** László, **Szkalák** Zoltán, **Szokoly** Tamás, **Szolcsányi** Béla, **Szunyogh** Andor, **Tóth** Béla, **Vas** Ödön.

A meghívókat a napokban küldték szét, szövegük a következő:

A Nagyvárad Kir. Jogakadémia polgársága a »Joghallgatókat Segítő Egyesület« javára 1900. évi január hó 18-ik napján a »Nagyvárad kereskedelmi Csarnok« összes termeiben jogász bált rendez, melyre czimet és b. családját tisztelettel meghívja a rendező bizottság. Kezdeté 9 órakor. Belépő díj személyenként 2 frt. Karzat-jegy 2 frt. Felül-fizetéseket a jótékony czél érdekében közszemlére fogadunk és hirteligen nyugtázunk. Jegyek előre válthatók: Róth M. Utóda, Fábry Testvérek és Czillér Imre urak üzletében.

Az élet szinpadáról.

Első elfogatás

Színhely: Rendőrkapitányi hivatal.

Személyek: Rendőrkapitány, rendőrbiztos és 3 kárvalott panaszos különben néma szereplők.

Rendőrbiztos (hirtelen berohan): Kapitány ur!

Rendőrkapitány (felemeli fejét az íróasztalról): Beszélhet.

R. B.: Kapitány ur jelentem aláson, — elfogatást kell eszközölnöm.

R. K.: Beszéljen világosabban.

R. B.: Egy bank megszökött pénztárnoka a vasutnál van s várja a legközelebb induló vonatot.

R. K.: Kiváló sulyt helyezek arra, hogy a szökevényt mi kerítsük kézre. Ha — nem —

R. B.: — az új bűnvádi perrendtartás —

R. K.: Ez, ez. Csak semmit el ne hamarkodjék. Kiváló sulyt helyezek arra, hogy az első elfogatás teljesen korrekt legyen.

R. B.: Igyekezni fogok kapitány ur.

R. K.: Legyen ön kiméletes —

R. B.: Igérem.

R. K.: Diszkrét. —

R. B.: Ugy lesz.

R. K.: Kerüljön minden feltűnést.

R. B.: — !

R. K.: És mielőtt elindul ezen nevezetes tény véghezvitelére, olvassa el fenhargon az 1896. XXXIII. t.-cz. megfelelő szakaszát. (Egy vadonat új könyvet ad át.)

R. B. (hadarva): 141. §. 2. bekezdés: — — ha bizonyíték forog fenn arra nézve, hogy a terhelt a szökésre előkészületeket —

R. K. (közbevág): Elég, magyarázza meg, hogy érti a törvény ezen szakaszát.

R. B. (akadozva beszél és drukkol mint egy diák.):

R. K. (teljesen megnyugodva): Tehát most már utnak ereszttem önt a siker reményében. Csak semmit el ne hamarkodjék.

R. B.: Kap tány ur!

R. K.: Elmehet.

Szilánk.

Előfizetési felhívás.

Január 1-étől második lust-rumát, VI. évfolyamát kezdte meg a »Tiszántul«.

Öt esztendő küzdelmes munkájára s e kitartó munkában nem egy sikerre tekinthet már vissza lapunk.

E hosszú idő alatt nem hajhásztunk zajos politikai sikereket, hanem szorgalmasan igyekeztünk erősíteni a keresztény szellemű és hazafias irányú közvéleményt, ápolni a szemlátomást erősödő hitéletet, védeni a magyar föld és magyar ipar érdekeit, terjeszteni az agráreszméket, erősíteni és szervezni az egészséges társadalmi és egyleti mozgalmakat. Önzetlenül állottunk mindenkor az igazi közérdek szolgálatában, ez vezetett bennünket

akkor is, mikor szavunkat visszaélések ellen kellett felemelnünk.

Törekedtünk arra, hogy gyorsan és hűségesen referáljunk mindenről, bárhol történjék is, mi olvasóinkat érdekelheti, de óvakodtunk attól, hogy magán- vagy családi ügyeket hurrcozoljunk olvasóink elé.

Gondunk volt a kiváló művészeti és irodalmi események ismertetésére s a jó irányú szépirodalom ápolására.

A közönség megszerette s felkarolta lapunkat. Hálásak vagyunk érte, de hogy az új évben kettőzött buzgalommal s hatványozott eredménynyel működhesünk régi programunk megvalósításán, bizalommal kérjük a t. közönség hatóságos pártfogását.

Lapunk egyike az ország legolcsóbb napilapjainak.

Előfizetési áraink u. i. a következők:

Helyben kiadóhiv.-ból átvéve:	Helyben hához hordva:
Egy évre 8 forint.	Egy évre 10 forint.
Negyedévre 2 forint.	Negyedévre 2 ft 50.
Vidékre postán küldve:	
Egy évre 12 forint.	Negyedévre 3 forint.

A „TISZÁNTUL” szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSAGOK.

Thea estély.

Nagyvárad, jan. 4.

A Zöldfa nagytermében, ahol közönségesen babaruhás lányok és fiúcskák tanulgatnak táncz-lépéseket és deli párok lejtnek ünnepelesen a sima parketten, ma este ismét a vidámság, kedélyesség ütött tanyát. Itt rendezte ugyanis a Bihar megyei nőegylet harmadik thea-estélyét nagy látogatottság mellett.

Az estélyen előkelő közönség gyűlt egybe, a mely szívesen adta oda a párolgó theák és kedves kiszolgálásért a 100 fillért az agg nők menháza javára s a humánus eszme egy nagy lépést tett előre a megvalósulás felé ez estélylyel.

Az estély anyagi részét özv. br. Gerliczy Félixné elnöknő, özv. Grunwald Henrikné, dr. Molnár Imréné urhölgyek intézték szeretetreméltó modorukkal és így mondanunk sem kell, hogy minden a legszababban sikerült.

Jelenvoltak az estélyen:

Leányok: Balogh Erzsike, Bárczy Gabriella, Boócz Ilonka Böszörményi Tilda, Cziffra Olga, Erdélyi Cornélia Giraud Vilma, Guttman nővérek, Hlatky Cornélia, Imre Jolán, Király Klára, Kiss nővérek, Kiss Ernesztin, Kovács Blanka, Konrád Margit, Muskolay nővérek, Orley Annuska, Br. Podmaniczky Emmi, Papp Cosima, Papp Veturia (Belényes), Ritoók Margit, Takácsy Irma, Sebestyén nővérek, Serényi Vilma, Szokolay Irma és Anna, Sipos Elza, Szunyogh Olga, Tassy Dalma, Winkler Mártha, Zilahy Sarolta.

Asszonyok: Babó Lajosné, Bárczy Lászlóné, Baróthy Akosné, Busch Dávidné, Cziffra Gerőné, Diamandy

Józsefné, Dus Lászlóné, dr. Fássy Lajosné, özv. Giraud Ottomárné, özv. Grunwald Henrikné, Hlatky Endréné, özv. Imre Jánosné, Janky Antalné, Kovács alezredesné, özv. Knapp Ferenczné, Lukács Jánosné, özv. Máthé Györgyné, dr. Márkus Lászlóné, Mezey Vilma, Meskó Boldizsárné, Miskolezy Barnáné, dr. Molnár Imréné, ifj. Mócz Pálné (B.-Ujfal.) Olasz Elemérné, Orbán Lajosné, Pakála Tamásné, Pogány századosné, dr. Papp Oszkár ezredorvosné, Rácz Mihályné, Reck Gézánné, Reviczkyáné sz. Pongrácz Vilma grófné, Sebestyén Lajosné, gróf Széchenyi Viktorné, Scharitzer őrnagyné, özv. Steiner Arminné, Sokollné Wildburg Sylvie brnő, br. Stipsics ezredesné, Schwartz századosné, Szilvássy Istvánné, Szilvássy Alajosné, Szunyogh Lórádné, Szunyogh Zoltánné, Winkler Lajosné.

Urak közül feljegyeztük a következőket: Kovács alezredes, Philipovics őrnagy, Mezey Mihály közjegyző, Dús László v. főügyész, Pogány, Unterländer és Gruden századosok, Széchenyi Viktor gróf, Csáky gróf, Balassa, Fábry, Kovács főhadnagyok stb.

A társaság egész az éjjeli órákig maradt együtt folyton a legjobb hangulatban.

A kitűnő zenét a Bura testvérek zenekara szolgáltatta.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

Jan. 5. A jogász-egylet gyűlése.
Jan. 7. 48-as Népkör táncestélye.
Jan. 18. Jogász-bál.
Febr. 27. A jogakadémiai polgárok táncestélye.

* **Apponyi a király személye körüli miniszter.** A *Wiener Abendblatt* szerint befejezett dolog, hogy a távozó gróf Széchenyi Manó helyett gróf Apponyi Albert lesz a felség személye körüli miniszter.

* **Egyházi kinevezések.** A király Binder András dr. papnevelő intézeti tanárt és lelkiigazgatót a szatmári székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává, Müller Károly máramaros-szigeti esperes-plebánost pedig káptalanon kívüli máramarosi főesperessé kinevezte.

* **Kitüntetett kuriai tanácselnök.** Ő Felsége dr. Andrásovits Béla kuriai tanácselnöknek saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából a bírói pályán szerzett érdemei elismerésül, a második osztályú vaskorona rendet adományozta.

* **A villamos vasut ügye.** Nagyvárad város tanácsa ma, pénteken délután rendkívüli ülést tart, amelyen a villamos vasut ügyét tárgyalják.

* **A párisi kiállítás előkészületei.** A földmivelésügyi miniszter megbízásából a párisi nemzetközi kiállítás magyar mezőgazdasági csoportjának szakoktatási és kísérletezési osztályai az érdeklődő gazdaközönségnek előzetesen bemutattnak.

* **Koronaérték és bélyegilleték.** A hivatalos lap közzé teszi az 1899. évi XXXVI. törvénycikk értelmében életbelépő kötelező koronaérték és bélyeg illetéki fokozatok táblázatát.

I. Fokozat. (1881. évi XXVI. törvénycikk 3. §.) 150 koronáig 10 fillér, 150 koronán felül 30 koronáig 20 fillér, 600 koronáig 40 fillér, 900 koronáig 60 fillér, 1200 koronáig 80 fillér, 1500 koronáig 1 korona, 1800 koronáig 1 korona 20 fillér, 2100 koronáig 1 korona 40 fillér, 2400 koronáig 1 korona 60 fillér, 2700 koronáig 1 korona 80 fillér, 3000 koronáig 2 korona, 6000 koronáig 4 korona, 9000 koronáig 6 korona és így tovább minden 300 koronától 2 koronával több, a 3000 koronánál kisebb maradványösszeg teljesnek veendő.

II. Fokozat. 40 koronáig 14 fillér, 40 koronán felül 30 koronáig 26 fillér, 120 koronáig

38 fillér, 200 koronáig 64 fillér, 400 koronáig 1 korona 26 fillér, 600 koronáig 1 korona 88 fillér, 800 koronáig 2 korona 50 fillér 1600 koronáig 5 korona és így tovább, minden 800 korona után 2 korona 50 fillér illeték többlet fizetendő. 800 koronánál csekélyebb maradvány összeg teljesnek tekintendő.

A III. illetékfokozatnál 20 koronáig 14 fillér, 40 koronáig 26 fillér, 40—60 koronáig 38 fillér, 100-ig 64 fillér, 200-ig 1 korona 26 fillér, 300-ig 1 korona 88 fillér, 3—400-ig 2 korona 50 fillér. Minden további 400 korona után 2 korona 50 fillér illeték.

* **A megye ügyforgalma.** Biharvármegye központi hivatalainál az iktatóban szerkesztett kimutatás szerint az 1899. év folyamán az egyes ügyosztályokhoz a következő mennyiségű ügydarabok érkeztek:

Közigazgatási (alispáni)	40000
Közigazgatási bizottság	3257
Kihágási	557
Erdészeti bizottság	604
Erdei kihágás	192
Központi választmány	192
Állandó választmány	252
Köz. bíróság (főispán)	34
Köz. bíróság (alispán)	9

Összesen 46007

Árvaszék 57022

Együtt 103237 ügy-

darab.

* **Szobrot Mátyás királynak.** Mátyásnak, az igazságosnak, a magyar nemzet szobrot állít Kolozsvárott, a hol a nagy magyar király bölcsője ringott. Fadrusz mintája, a mely a műértők csodálatát vivta ki, már készen vár az öntésre, csak az a baj, hogy a kivitelhez szükséges összeg még nem teljes. Eddig 200,000 korona gyűlt egybe és még 60,000 koronára van szükség, hogy a szobor megalkottassék. A szoborhizottság, melynek elnöke Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter, most még egyszer a nemzethez fordul és gyűjtőívet bocsátott ki, kérve a polgárokat, hogy filléreivel járuljon hozzá ezeréves történelmünk legnagyobb alakjának emlékszobrához. Reméljük, hogy a nemzethez intézett lelkes felhívásnak csakhamar foganatja lesz.

* **A szerencsétlenség nem jár egyedül.** Megirtuk annak idején azt a megrendítő szerencsétlenséget, amely a Fő-utcán a Fleischer féle házban történt, ahol is a házmesternek három kis gyermeke megfuladt. A szerencsétlen szülők azóta nem laktak a pincze szobában, érthetően borzasztó hatással lett volna az otlakás a szülőkre, de meg ott a megégett butoroknak olyan rossz szaga volt, hogy ott lakni máskülönben is lehetetlen lett volna. — Így a szoba üresen állott. Tegnap éjszaka eddig ismeretlen tettesek a Fő-utczára nyíló ablakokról a vasrácsotat lefeszítették, s az ablakon így behatoltak a szobába s az ott szana-szét heverő holmik közül a még értékkel bírót kiválogatták és ellopták. A tettes még nem került meg.

* **A korlátlan italmérések számának emelése tárgyában** tudvalevőleg a kiskereskedők társulata kérelmet terjesztett be a polgármesterhez és a pénzügyigazgatóhoz és az engedélyek szaporítását kérte. E tárgyban a polgármester kikérte a főkapitány véleményét is és most tárgyalást tűzött ki, melyen a kérdésben dönteni is fog. A tárgyalás ma, pénteken délután 3 órakor lesz a város házában dr. Bulovszky József polgármester elnöklété alatt. Meg vannak hiva továbbá: Papp Miklós pénzügyigazgató, ifj. Rimler Károly, főkapitány, Bordé Ferencz, városi tanácsos, valamint a kiskereskedők társulatának elnöke: Wintraub Mór és titkára, dr. Adorján Ármin. A jegyzői tisztelet Elemený Ferencz városi fogalmazó végzi. A nagyszámu érdekeltek feszült várakozással néznek a mai tárgyalás eredménye elé.

* **A Pink-pilulák.** A reklám útján híressé lett Pink-féle pilulákat is elérte a titkos szerek sorsa: a közegészségügyi hatóság lefoglalja mindenfelé, a hol még e véreerősítőnek hirdetett gyógyszert árulják. Franciaországból került hozzánk ez a pilula, melyről a reklám sokat

ígert és e czimen drága pénzen lehetett csak a csodajószághoz jutni. A gyógyszereszek, kik a pilulákat megvizsgálták, hamarosan meggyőződtek róla, hogy a kik ettől a szertől várják egészségük visszatérését, nagyon csalódnak fognak, mert e pilulának még oly hatása sincs, mint a közönséges vaslabdacsnak, a mi olcsóbb és egészségesebb is, mint az ismeretlen szerekkel készített világhírű orvosság. A közönség egy része azonban a hírlapi reklámok után indulva fogyasztotta a drága pilulát, míg a külföldi államok egy része, így Ausztria is, még nem tiltotta. Most már Magyarországon sem szabad árusítani e titkos szert és azért is a gyógyszerárak megvizsgálásánál, ha esetleg raktáron vannak, elkobozzák. Sok helyütt még nem tudják, hogy e pilulák forgalombahozatala tilos, azért a raktáron levő árut megtartják, a mi a patikák megvizsgálása alkalmából csak kellemtelenségekre vezethet.

120 millió örökség.

vagy
egy beadott kérvény
Biharmegye főispánjához.

Nagyvárad, jan. 4.

A főispáni hivatalban nagyot néztek, a mikor felbontották *Szvatkó* Lajos lunkásprii okleveles szabó iparos polgártársunk irását. Ezen csudálatos írásban pedig nem kisebb dolog kéretik, mint hogy Biharvármegye főispánja járjon közbe és a miniszterium, a diplomácia útján eszközölje ki, hogy *Vura* Péter havasdombroviczai erdőre problematikus 120 millió amerikai örökségéhez jusson. Sőt ha nem elég ez sem, hát a király ő Felségét is kéri, hogy vesse latba tekintélyét.

Egy helybeli lap irt ugyanis arról, hogy *Vura* Péter havasdombroviczai erdőre egy 120 millió amerikai örökséghez jutott, de mint hogy ő nem gondol vele, hát *Szvatkó* Lajos felvállalta 10 millió forintért, hogy kikeressi neki a jussát, ez iránybani első lépése tehát az a kérvény. *Szvatkó* azonban mint a kérvényben is írja, nem akarja mindet magának, egy két milliócska elég lesz neki s a többit szétosztogatja. A többi közt nekünk is szánt *Szvatkó* egy kis pénzt a minek reményében közöljük karakterisztikus kérvényét a következőkben:

120 Millió örökség

vagy

Magyar Országának 110 vagány aranya van pénzérték Amerikában.

Kérvény.

Méltóságos Főispán ur.

Miután a fent nevezet Örökség még csak 1899-ik év Deczember 27 keltezet *Budapesti* hir lappban lett köz tudomásul adva az Ország minden lakosai között bár egész tévesen volt be adva a szerkesztőségnek egy bizonytalan forrás alapján az egész terjedelme mely inkább viczből áll mint jó indulattal a melyről közlöm a czáfolatot és a tiszta valláságot az Öröksökről hogy mi képen áll az ügy.

Mértis kérem és esedezem Méltóságod beces figyelmét hogy méltóztason figyellemmel kísérni, mielőtt uttán én állóított az öröksönek mint testi és Lelki jó barátja: elsőb mint vellem együtt sors csapta iparos társamat az el mult szent ünepék alkalmával szokás szerint meg látogat és mint jó akarója a Dobroviczai Lakó helyén tanácskozásunk allapjánt ezennel jellentem:

1. reflektálók, a nagyváradi szerkesztőség 1899-ik év Deczem 27-én kiadott cikére s nem különben a *Budapesti Hirlap* cikére a következő képpen, hogy az öröksök már 1898-ik év April hó 24 értesítve voltak az elhunyt temetéséről éppen akkor amidőn az elhunyt unoka testvérét *Smit Jullianát* temetik az elöbit Amerikában, uttóbitt Havas Dombroviczán egy napon jelen voltam, láttam, s a történetet tövérről fokára ismerem.

2. *Vura péter* nének az Atya nem *Lévai* lajos meg mártón, hanem *Lévai István* mais él;

3. nem *Olláh-Dombrovicza* hanem *Havas-Dombrovicza*.

4. *Vura péter* nemis járt az örökség után soha sehova.

5. Nemcsak *Vura péter*né egyedüli öröksös hanem ötten vannak.

6. *Vura péter* csak általam tutta meg hogy ő az Ujság hasábjain szerepel 2 év óta nem hallott soha semitt az ügyről s most sem sokatt törődik velle sőt inkább tart attól hogy a Hírek folytán az Erdei magányban rá törnek a pénz miat mely még nincs.

7. *Vura péter* Erdő ör előbb mint suszter s mint iparos társam nemcsak boldogan éltek nejjel hanem mais sorsukal meg ellégedve tiszteségesen Magasab igény nem számítására éldegélnék a Havas-Dombroviczai hattár erdő magányban *Lévai István* édes atyukkal. Kiket miotta a nevezet magányban lakik tenkeröll semi rokon se régi barát se senki 3 évi Erdő védesége allat senki sem látogata meg sem az örökségről tanácsott nem adott neki senki sőt 10 ezer forintér kéri jogát *Vurától* egy *Zsidó*, demi uttán én *Nalla* jártam és meg látogatom többször lakásán és így mint jó akarójánt megbizott az ügy mozgósításával saját nézetem szerint miuttán el beszélte hogy mi kép akarják ki tudni őt az öröksöböll, s ha a Hattóság magáévá teszi az Ügyett ő is máskép fog beszélni: s amint nyilatkozott tallán senki sem kap semitt mer nem akar az Amerikai Állam meg csonkítása mlát (Amerikában) hanem ha áttmenek lakni az öröksök Amerikában minden Övék más képpen nem semmit.

Azonban Alázattal Kérem Uraim,

Méltóztasanak igénybe venni aszt, hogy ugy *Vura Péter* mint én *Szvatkó Lajos* Csallád-apák születésüktől fogva már a sors számtalan csapásai érezette vellünk ez ideig mostohaságátt és a vállainkra nehezedett szegénység számtalanszor el ütze előlünk a boldogulás Örömeit; és hoszu Órákban keserves könyeinkel töltöttük el az egyik napott másikk uttán amelyettalán a jóságos isten is már megsokallott élményeink keserves kinyait s megelégedése jeléül ime az Amerikai el hunyiban már régóta el készíté a boldogulás Oráit; amelyett töb Ember társainkal mi is éreztetni fogunk; isten uttán ha meg segitt, anak biztosítéka Jeléül pedig én *Szvatkó lajos* a 10, azaz tíz Millióból hakezemhez jutatja a Hattóság egykor, ime tehát ellözetesen ajánlok egy Milliót; felosztva az Általam felszinre keritet Berettyó uj fallusi szegény hiveinek Örök Emlékül templom iskola plébánia építésre és Alapjára a Nagy Váradí Rom. kath. püspökség jóvá hagyása mellett 4 azaz Négy száz ezer ft. Továbbá a Hajdu Nánási Romai Kath templom javára 3 azaz három száz Ezer forintott, az Nagyváradi iparos Menház alap javára Száz Ezer forint a Várad József intézet alapjára 50 azaz Otven ezrett, Paduai szent antal alap szegények kenyere allapjára 50 az Otven Ezrett, 50, az az Otven Ezrett a váradí színház allajára, 50, azaz Otven ezret a Nagyváradon lévő Róm kath segény és arva Gyerekek iskoláztatás és ruházatt alap alapjára, agyja isten hogy ugy legyen mindörökké.

Mértis kérjük a Nagyszámu Emberiség Kegyes Nézetét hogy ne sajnálja tölünk ezen szerencsét. hiszen oly sokszor megkönyeztük már napjainkban az élett keserveit s türve a sors martalékát s el keseredésünk Csakis istennél taláitunk vigaszt mindenkor és így aszt hiszük hogy megörömedtük, s ha talán akadna Ember amiat fondorkodni hogy az öröksöböll ne kapjunk amiat, hogy ily Nagy örökség nézle Ránk ily szegény Családra, stán irigységböll akadályt Görditne ez ügyre meg veri az isten örökké. Kérjük tehát azt ne tegye. hanem vegye figyelem beaszt hogy ugy Megyénk, Hazánk, és Királyunk, s nem különben töb Ember fog belöle részt veni. mert hisz:

Uraim. ellöre kijelentetem hogy az öröksök nem kíványák az egész Milliók sokaságátt, csak néhányatt belöle. milliókban amelyböll ök éljenek Boldogan és Néhány Ember társaikon segítsenek és Hazátt kíványák boldogítani.

isten és Emberek előtt,

De Uraim mint mindég volt ugy mais vannak elégedetlen Emberek. még nem 120 Millió hanem 120 Milliárd jutnais meg hogy abból is sajnálna jutatl egy pár forintot amásikk Embernek ugy van ez a *Smit* Család között Hogy tudni illik *Smit Lajos* Amerikai el huny, *Smit Jullianának* csak nagy Bágya volt. illetve *Smit Julliana* apjával volt egy testvér. De miuttán *Smit Julia* apja is

meg holt. leánya *Smit Jullia* is meghalt tehát aszt hiszem hogy *Smit Jullia* *Lévai* Isvánne tenkei Lakos Leánya *Lévai Rozália* az öröksö vagyis a 120 Millió vagyonnak öttödresze *Vura péter*né *Lévai* Rozaliát illeti. miuttán a Nemzedék *Vura péter* rig törvényes házasságban allapszik, igen De a mais élő Déd nagy bátya *Vura péter*nének *Smit Imre* Hagymád falvai Lakos, aszt mondja hogy *Vura péter*nének hozzá semi joga nincs és így *Smit Imre* a fővény ség miatt nem is nagyon jár az ügy uttán: Alázatal kérem tehát Biharvár megyénk Kar hattalmátt és és a Láng Elméjü és fenkölt fő hattóság közegeitt, s nem különben Megyénk és Országunk Nemes polgárait hogy Méltóztasson Az Ügyet fel karolni és a szegény öröksökkett pártfogásukban fel karolni és nem hagyni el esni a teljes bizodal-munkat helyezük a köz igazgatás nemes előljáróiban amenyiben Országunk, Nemzetünk és Királyunk Boldogsága füg az ügytől:

Már pedig Uraim aszt hogy az Amerikai Egyesült állam amint halom a Nevezet örökséget nem akarja átt adni magyar Orzágnak, és csak azt kíványá hogy öröksök menyenek átt lakni akkor igényli a birtok átt adását, ha ott fognak lakni mert sokallja hogy 120 Milliót a magyar Nemzet kezében adni hollott akkor az amerikai Állam nagyot csonkul.

Ezek tárgyában folyamodok ő Felségéhez is, miután ő Felségének is de meg testvérdöcsse *Frigyes* császár Mexikói uralkodása folytán az amerikai államok rendszerében jogosan, mint koronás fő jogosan befolyásolhat és a nevezett ügyet jogosan ki is eszközli

Továbbá a Pallamenti felelős ministeriumis aszt Hiszem a konzul által az Egyesült Amerikai államokban békés és szerencsés meg oldást Ezközölhet ez ügy iránt a Kincstár és a Korona Érdekében Mert ha a mi pénzünket amerikai gyárt mányokér lehet ki vinni akkor tesék onan is be hozni és ha mi pártoltuk az amerikai tudományt köttelesége mint művelt államnak a Magyar Nemzetet nekiis pártolni Mivel a 80 Milliós Hajó Gyár egy Katholikus keresztény magyar Ember nak atulajdona Grófi Uradalom Azonban ha *Vura Péter* Érdekében tallán beszélni ohajt vellem Méltóságod s bővebb értesítés végett mindenkor rendelkezésére állók egyéb iránt. Kezét csókolva marattam mély tiszteietel. s e pár soraimatt ajálva kegyes és bölcs intézkedéseiben.

Kelt 1900 Jánár 3 Lunkász prémben

Allázatos Szolgája

Szvatkó Lajos

Arany Okleveles szabó.

(Alatta pedig ez áll:)

a szerkesztő ség ről sem felejtkezek el
anak idején

(köszönljük aláson!)

A transzváli háboru.

London, jan. 3. Feszült érdeklődéssel várják Buller tábornoknak legközelebbi tettét, mert egészen kétségtelen, hogy már csak nagyon rövid idő választ el bennünket tőle. A Buller táborában levő összes harctéri tudósítók majdnem ugyanazokkal a szavakkal jelentik, hogy az egész angol tábor föltétlenül bizik benne, hogy a legközelebbi csata nagy győzelemmel fog végződni. Az esőzés megszűnt és a Tugela most újra járható. A burok Springfield mellett és a Groblers Kloof-on erősen elsáncolták magukat és nehéz ágyukat állítottak föl. Ezt megerősítik azok a kafferek is, a kik a Tugelán keresztül uszva menekültek meg a buroktól. Mind a két oldalon a legnagyobb buzgalommal dolgoznak az utolsó előkészületeken, hogy a döntő pillanatban maguknak a sikert biztosítsák. Buller főtörzsorvosa Durbanba telegrafált, hogy haladéktalanul küldjenek száz európai és száz indiai ágyhordozót, akik a csataterőről el fogják szállítani a sebesülteket. Mind a mellett ugy látszik, hogy egyik hadakozó fél sem fogyott ki a humorból. A burok tegnap a Tugellán keresztül azt heliografálták az angoloknak:

— Miért jön Roberts: Csak nem tett Bul-
ler rossz fát a tűzre?

Erre az angolok visszaheliografáltak:

— Hogy smakkolt a liddit?

A mire az angolok ezt a lakonikus vá-
laszt kapták vissza:

— Rats! (Magyarul ezt jelenti: hát ez is
valami?)

Egy Pretóriából elbocsátott Robertson
nevű angolnak előadása, hogy Lorenzo Mar-
quezebe menet az összes bur asszonyokat gyász-
ruhában látta, ezzel a humorral kissé tulzot-
nak látszik, valamint egy angol nőnek elő-
adása is, a ki Transzválból Durbánba érkezett
s a ki azt mondja, hogy Transzválból a férfiak
a bucsuzásnál haboztak és hogy az asszonyok
nyugodtak, mint a vadállatok.

Berlin, jan. 4. Az angol parancsnok ál-
tal lefoglalt porosz »Bundesrath« szállító hajó
ügye még nincs tisztázva. A berlini lapok kö-
vetelik a német hajózás érdekében a kérdés
mielőbbi tisztázását. Itt különben abszurd ha-
zugságnak tartják, hogy az angolok a lefoglalt
hajón öt ágyut és 180 tüzért találtak volna.

London, jan. 4. Mindkét ellenfél erősen
készül a holnapi döntő ütközetre, mely *Tu-
gelánd* fog kifejlődni.

EGYESÜLETEK.

A jogász egyesület ülése: A nagyvárad
jogász-egyesület f. hó 5-én d. u. 5 órakor a tör-
vényszéki palota tanácstermében ülést tart.

IRODALOM.

A legolcsóbb, legjobb s kizárólag
gyakorlatias irányu gazdasági szaklapunk a
Kassán megjelenő »Gyakorlati Mezőgazda.«
Ajánljuk e lapot gazdaközönségünk figyelmébe
annál is inkább, mert annak szerkesztése két
ismert nevű gazdasági szakirónak: Kovácsy
Béla gazd. tan. igazgatónak s Gerlóczy Géza
gazd. int. tanárnak kezében van s így az olvasó-
közönség teljes garanciát nyerhet arra nézve,
hogy ezen — immár 24-ik évfolyamában lévő
— szaklapban, igényei kielégítést találnak. —
Előfizetési ára: egész évre 8 korona, félévre 4
korona, negyedévre 2 korona.

Igazságszolgáltatás.

Splényi báró ügye. A büntető tör-
vényszéknél két hónapon keresztül folyt az
előnyomozat báró *Splényi* Ödön rendőrtaná-
csos ellen, az Engel-féle borhamisítási ügyben.
A kir. tábla tudvalevőleg helybenhagyta a bün-
tető törvényszék végzését, mely szerint az
előnyomozat során nem merült föl olyan bizo-
nyíték, a mi a vizsgálat elrendelésének alap-
jául szolgálhatott volna. De azonkívül a tábla
ugy rendelkezett, hogy a törvényszék tegye át
az összes iratokat az ügyészséghez, vajjon az
ügyészség nem tartja-e szükségesnek bizonyos
körülményekre vonatkozólag a pót előnyomo-
zatot. Így kerültek aztán az iratok újra a
vádhatósághoz, és dr. *Geguss* Gusztáv főügyész-
helyettes, az ügyészség vezetője talált is olyan
felderítetlen körülményt, a mi miatt Splényi
báró bűnpöre újra *Oláh* András vizsgálóbíró
kezébe került. A bíró beidézt néhány rendőr-
tisztviselőt, beidézte *Ludnay* Béla főkapitányt,

Splényi bárót s újra, most már tudja Isten
hányadszor, befejezte a pótelőnyomozást. Most
megint az ügyészségnél vannak az iratok,
ahova a törvényszék tette át érdemleges indit-
ványtétel végett.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Harmathy Károly*.

- 3598 Mester Lajos.
3700 Borbély Imre testisértés.
3708 Tischler József és neje magánlaksértés.
5495 Ille Péter tűzvész okozás.
4012 Barbus Tógyer sikkasztás.
4020 Solyom Ferenc testisértés.
4043 Lóvy Sándor testisértés.
4091 Molnár Lajos sikkasztás.
4092 Özv. Kis Gál Péterné tulajdon elleni
kihágás.
5205 Grünberger Leopold közcsend elleni
kihágás.

Előadó: *Lehoczky Gyula*.

- 2077 Pusztai Lidia — Pusztai Gáspár.
2116 Özv. Krucsár Jánosné — Krajcsi Pál.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanas*.

- 2617 Kocsis Zsófia — Gulyás András.
2732 Görtner Adolfné — Görtner Adolf.
2762 Jakucz Ferenc — Fábrián Zsófia,
2763 Szabó Rozália — Hidjer Sándor.
2796 Lőrincz Zsuzsánna — Nagy Bálint.
2802 Erdélyi Ida — Kis János.

Előadó: *Dobosfy Alajos*.

- 3182 Mátra körösvidéki vasút — Mocsár köz-
ség lakosai.
3183 Mátra körösvidéki vasút — Erdőgyorok
község lakosai.
3184 Mátra körösvidéki vasút — Kőtegyán
község lakosai.
3216 Mátra körösvidéki vasút — Okány köz-
ség lakosai.
3217 Mátra körösvidéki vasút — Illye gazda-
közönsége.
2924 Jeney Lajos és t. — Csökmő határtago-
sítási ügye.
2928 Lakatos Antal — Czigányfalva volt urb.
lakrendezés.

Előadó: *Bócz Géza*.

- 2235 Paszkuleszku Mitru — Alinisán Vasza-
lia és társa.
2243 Muresán Stefán — Taska Petru.
2266 Bács Mitru és társa — Bács Simon
és társa.
3675 Röhrich Richárd — Röhrich Róbert.
3153 Toffie Mihály hagyatéki ügye.
3208 Berzován Simon hagyatéki ügye.
3385 Mészáros Péter hagyatéki ügye.
3659 Bujanovits Béla — Öztreicher Sándor
csödtömege.

Előadó: *Balogh Samu*.

- 4024 Peja Juon lopás.
4069 Pálfi József szándékos emberölés ki-
sérlete.
4070 Boczkán Lázárné lopás.
5493 Pakurár György bűnpártolás.
3946 Szakál B. Mihály és neje rágalmazás.
3989 Bereczki Károlyné és társa jogtalan el-
sajátítás.
3900 Orodán Péterné zártörés.
3992 Iluna Juon testisértés.
4025 Bodrenes Tanaszie lopás.
4038 Ifj. Szabó József és társa lopás, or-
gazdaság.

Előadó: *Foynár Dénes*.

- 3845 Kinder Mihály hamis tanuzás.
3939 Mang Gligor Tódor.
4080 Bajkán Flóráné becsületsértés.
3945 Pinczés Mihály rágalmazás.
3974 Felnekán Paszku lopás.
3975 Tóth István rágalmazás.
3975 Urlea Ranku községi határjel megron-
gálás.
3993 Kun Sándor testisértés.
3994 Popovics Györgyné rágalmazás.
3995 Mona Nyisztor lopás.

MULATSÁG.

Próbabál. *Sára* Miklós jónévű tánc-
mesternek az idén is több colonja volt, a me-
lyek közül az egyik, amely *Bary* Józsefné véd-
nöksége alatt állott, már szombaton, e hó 6-án
tartja próbabálját. E bálra a következő meg-
hívót bocsájtották ki: Ő nagysága *Bary* Józsefné
védnöksége alatt *Sára* Miklós táncztanító nő-
vendékeivel 1900. január 6-án, szombaton a
»Zöldfa« szálloda nagytermében zártkörű *próba-
bált* rendez. A rendezőség. Személy-jegy 1 frt.
Család-jegy 2 frt. Kezdeté 7 órakor.

A bálon a tanítványok a következő tán-
czokat mutatják be:

1. Kreutzpolka (Polka noblesse).
2. Boston,
- amerikai walzer.
3. Pas de quatre Exelsior.
4. La
carina, orosz ballet táncz.
5. Pas des palineurs.
6.
Spanyol walzer il. toredó d' Espagna.
7. Graziana.
8. Magyar soló a »Csárdás balletből« 12 figurában.
9. Matróz táncz »A nap és föld« című balettből
két jelenetben. I-ső jelenet: csolnakázás a tengeren.
II-ik jelenet: a matrózok táncza. Es ezeken kívül
az összes divatozó tánczok.

REGÉNY-CSARNOK.

Ötszázezer dollár jutalom.

Regény.

Irta: *Fernand-Hue*.

36

Francziából fordította — Ő.

— Ezen időben volt egy fekete főnök
erősebb és hatalmasabb a többinél. Ez nem
akarta tűrni a fehérek kegyetlenkedését, azért
lábadást szított ellenük. A fehérek azonban le-
győzték és ide hozták ezen bányába és sokkal
nehezebb munkát adtak neki, mint a többinek,
mert nagyon erős volt. A főnök, N'Gumbónak
hívták, szó nélkül tűrt mindent, de csak a boss-
szuról gondoskodott.

— Egyszer ásás közben a hegyi tó vizé-
nek zaját hallotta a szikla falon át. Folytatta
az ásást mindaddig, míg csak egy igen vékony
fal választotta el a vizet a bányától. Éppen
akkor valami nagy ünnepjük volt a fehéreknek,
azért három napra haza engedték a négereket,
ők pedig nagy mulatságot rendeztek a bá-
nyában.

— N'Gumbó elmondta tervét a többieknek,
kik azt nagy örömmel fogadták. Azután csáká-
nyával bement a bányába, áttörte az elválasztó
falat s a tó vize csakhamar elárasztotta a
bányát. A fehérek abba hagyva a mulatságot
kimenekültek, de a kijárásnál várták őket
felfegyverkezve a feketék és mindet lemészárol-
ták. Azóta igen sokáig nem jött e vidékre
fehér ember. A víz nem öntötte el a bánya
összes folyosóit, de a kijárást egynek a
kivételével megközelíthetlenné tette. Ezta ki-
járást csak N'Gumbó unokái közül egy em-
ber ismeri, a ki a bányát őrzi, most én vagyok
az, mint azon nagy főnök dédunokájának déd-
unokája.

— De mondd el a magad történetét, szólt
közbe a parancsnok.

— Mindjárt elmondom azt is, felelt a
néger kis szünet után.

— Egy nap ismét fehér emberek jöttek
erre. Nem aranyat, nem is csillogó kőveket
kerestek, hanem ifjakat, nőket és gyermekeket
fogdostak össze és elvitték őket rabszolgának.
Még csaknem gyermek voltam, midőn engemet
is elvittek és eladtak. Elvittek a Fokföldre,
Port-Natalba, végül Pretóriába. Innen Zambé-
zihez és a nagy tavak vidékére kellett mennem.
Teherhordója voltam egy fehér embernek, ki
az országot beutazta; Livingstone-nak hívták.
Ez nagyon jól bánt velünk és azt mondta,
hogy visszaadja szabadságunkat. Én már örül-
tem, hogy viszontláthatom enyémet a Limpopo
vidékén, de egyik kísérő fehér ember eladott
egy másik utazónak, a ki aranyat és csillogó
kőveket keresett.

— Egy napon nagyon sok pálinkát találtam inni és egy társamnak kifecsegttem a bányaitkát. Ez elmondta a dolgot gazdánknek, ki most megparancsolta nekem, hogy mutassam meg hol van az. De hiába való volt a verés és éheztetés, nem mutattam meg azutat. Végre nem tudtam már kiállani a kínzást és elszökttem. Haza akartam térni, de a falu már nem létezett, rokonaimat sehol sem találtam. A hegy tulsó oldalán egy angol épített magának házat és tanította a feketéket a fehérrek válására; talán azért, hogy megtudja tőlük a bányaitkát; de rajtam kívül nem ismeri senki sem.

— Sok, nagyon sok idő múlva egy ember jött ezen barlangba. Éhség és szomjúság gyötörte, fáradságtól megtörve jött ide s elaludt. Mikor felébredt, nem találta meg a kivezető utat. Napokon át bolyongott a folyosókban; és én, a ki észrevétlenül mindig nyomában voltam, láttam őt meghalni.

A néger befejezte elbeszélését. Néhány pillanatig mindnyájan csöndesen állottak, végre a parancsnok megszólalt:

— Nos N'Gumbó, tartsd meg ígéretedet, és mi is megtartjuk a mit fogadtunk.

— Jöjjenek utánam, felelt a néger.

Megindultak az egyik sötét folyosóban, a mely sok kanyarulatot és szakadékot képezve végre a szabadba vezetett. A mint kiértek, a néger bucsut intett s eltűnt az egyik folyosóban.

Az est már leszállott, s mindnyájan siettek egy közepes patak partján éjjeli szállást tenni, csak Dover ur maradt kissé hátra, figyelmesen szemlélte a környék és a barlang fekvését.

— De ne feledkezzünk meg a négernek tett ígéretünkről, szölt a kapitány, midőn már mind együtt voltak. — Ne szóljunk a barlangról még Price urnak sem.

— Mindenesetre, felelt György, sőt legjobb lesz, ha önre bizzuk a kaland elbeszélését.

— Jól van, én majd vigyázok a nyelvemre.

Könyű elképzelni, hogy mily jól esett utasainak most az álom a szabad ég alatt. Csak késő délelőtt ébredtek fel, még pedig puska-lövésekre. Nemsokára előtűnt néhány zulu, kiket a missionárius keresésükre küldött. Haladéktalanul utnak indultak és éjjel már való-ságos puha ágyban pihenhették ki fáradsalmukat.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Az angolok veresége.

London, jan. 4. (Saját tud. távirata) A harcztérről az angolok legújabb csatavesztéseinek hírért hozzák. E szerint egy bur sereg *Gatacre* és *French* tábornokokat ismételtén megverték s a fölkelők a vasuti sineket mindenütt felszaggatták.

Fegyelmi Schenk tanár ellen.

Bécs, január 4. (Saját tud. táv.) *Schenk* tanár ellen orvostársai iniciatívájára fegyelmet indítottak. Az orvosok tegnap értekezletet tartottak, melyen kimondták, hogy nem fognak vele egy intézetben működni. A miniszterium felszólította Schenk tanárt az ellene keletkezett akció hatása alatt, hogy adja be nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

Bécs, jan. 4. (Saj. tud. táv.) A *Neues Wiener Abendblatt* jelenti, hogy *Schenk* tanár beadja lemondását.

KÖZGAZDASÁG.

Lehet-e védekezni az őszi vetések kifagyása ellen.

Az őszi vetések kifagyásával a gazdát igen jelentékeny kár éri, nem ritka eset, hogy a téli fagy a vetéseknek 40—50 %-át is tönkre

teszi. Ezen körülménynek igen sokféle oka lehet, a mely okoknak egy tekintélyes részét azonban a gazda uralhatja, ugyanis tehát úgy járhat el, hogy ezen okokat vetésétől távol tartsa, s ez által megakadályozza a kifagyást. — El kell tehát mindent követnie, hogy kedvezőtlen időjárás káros befolyását csökkentse illetőleg ellensúlyozza.

Először is jól elkészített talajnak meg kell üllepedve lennie a vetés pillanatában, ellenkezőleg vetés előtt okvetlenül meghegerelendő. Főleg a rozs kíván üllepedett talajt. Vetés után a hengerezést kerülni kell s legfeljebb könnyebb talajokon van helye, mert ez által egyenletesebb lesz a csirázás s így a fiatal növénykének erőteljesebben, jobban fejlődve indulnak neki a télnek. Buzát legjobb az utolsó szántás után csak 2—3 héttel vetni, mert az ily módon magától megüllepedett talaj jobb ágyat ad a buzának mint a lehengerelt. A talajnak tulságos elporhanyítása, elaprózása sem jó, mert a buza jobban szereti a kissé rögös talajt, csak az árpa kívánja meg a porfinomságot. Az ököl nagyságu rögök védik a fiatal növényt a téli fagy ellen. Különösen kérgesedésre hajló talajon nem szabad a talajt tulságosan elaprózni. A vetés előtt való hengerezésnek még az az előnye, hogy a magvak a fejlődésre nézve legkedvezőbb mélységre kerülnek. A tulságosan mélyre való vetés ugyanis igen nagy hiba, mert ennek a következménye az egyenetlen csirázás, sőt az is hogy igen sok mag ki sem kel.

A kifagyásnak nagy ellensége a korai vetés is. A növénynek jól fejlődöttnnek kell lenni, hogy a tél fagyának ellentálljon s ezt csupán korai vetés által lehet elérni. Főleg a rozs nagyon nehezen bokrosodik ha későn vettetik, pedig a ritka vetésnek sokkalta csekélyebb télen az ellentálló képessége mint a normálisan fejlődöttnnek. A taluja vetés ismét könnyen kipállik.

Igen fontos dolog vetés alkalmával a kellő mélységet betartani. Kötött talajon a rozsot 2—2½ cm. mélyre, homokon 5—7 cm. mélyre vessük. A buzát legfelyebb 5 cm. mélyre vessük és pedig minél kötöttebb a talaj annál csekélyebbre. Minél mélyebbre vetünk annál inkább fenyeget a kifagyás veszélye. Kísérletek bizonyítják, hogy a 2 és egy fél—5 cm. mély vetésnél a kifagyás által okozott vesztesség 11%-et tett ki; 7 és egy fél—10 cm. mély vetésnél kifagyott 12—13 százalék, 12 és féltől 15 cm. mély vetésnél 44—70.

A vetés mélységen kívül nagy befolyással van a kifagyásra a vetőmag kifejlődöttsége s a talaj termő ereje.

Minél nehezebb, minél szeob a mag, annál fejlettebb és ellentállóbb növény képződik belőle. Ez irányban is rendelkezünk őszi rozsossal végzett kísérleti eredményekkel 425 grm. abszolút sulya (abszolút suly 1000 szem sulya) abszolút sulya rozsnaál 30 százalék és 275 grm. abszolút sulya rozsnaál már 50 százalék.

Hogy megfelelő trágyázással a kifagyás ellen igen sikeresen védekezhetünk, az természetes dolog, tudva azt, hogy minél erőteljesebb a növény, annál ellentállóbb. A többek között Giersberg közöl egy esetet a gyakorlatból, mikor különben teljesen azonos trágyázás és talaj mivelés mellett az egyik táblában nem volt elég foszforsav a talajban, míg a másikat szuperfoszfáttal megtrágyázták. A kedvezőtlen időjárás s az ennek következtében beálló kifagyás, akkora kárt okozott, hogy a foszforsavval nem trágyázott táblán hektáronként 8 métermázsával kevesebb mag termett.

Ezen körülmények szem előtt tartásával a kifagyás veszélyét lényegesen csökkenthetjük, sőt a legtöbb esetben teljesen meg is szüntethetjük.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, január 4.

Gabona. Gyenge.	
Buza októberre	7.95
Buza áprilisa	6.40
Uj tengeri	4.98
Rozs okt.	6.40
Zab okt.	5.02
Káposzta, r. pceze, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, január 4.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	875.80
Magyar hitel	374.75
Allamvasut	318.25
Rimamurányi	332.50
Magyar jelzálog	231.—
Salgótarjáni	341.—
Wagon-kölcsön	623.—

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. jan. hó 2-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Forgalmi kimutatás 1899. évi január hó 2-ről. Tiszta buza körülbelül 400 hltr, kétszeres buza 70 hltr, rozs 150 hltr, árpa 80 hltr, zab 100 hltr, tengeri 280 hltr, burgonya 250 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 110 drb, félhizott 135, sovány 65, süldő 160, malac: 220, hizott marha 1, jármás ökör 170 fejős tehén 110, borju 90, bivaly 5, juh és kecske 23, ló 36.

A szerkesztőirogi felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A lovarda fűtve van.

Hütteman Circus

Nagyvárad, Nagy Piacz-tér.

Pénteken január 5-én, este 8 órakor

High-life és ujdonságok estélye.

Találkaja a legjobb társaságnak.

KATONA-ZENE.

Vendégfellépte Senszationális

The 2 SALVING 2

felülmulhatatlan mutatványaiában 6 Felsége a török Sultán melange udvari művészei. Csak néhány vendéggjátéka a Somosy-mulatóból Budapestről.

Vendégfellépte

Mr. Fuchó Jongleur és Malabarista.

Mint vendég **MR. SALERNO** Contorsionista Krocodil utánzó.

Először **Katicza** k. a. az ugró iskolában kitűnő ugró lovon.

Kövári Lajos eredeti bohóc humoros élceivel.

Pénztárnyitás 6 órakor. Kezdeté fél 8 órakor.

Helyárak: Zártszék I. és II. sor 1 frt. Zártszék III. sor 80 kr. I. hely 60 kr. II. hely 40 kr. Karzat 20 kr.

Deákok, katonák örmestertől lefelé és 10 éven aluli gyermekek az ünnep és vasárnapok esti előadása kivételével: I. hely 40 kr. II. hely 25 kr. Karzat 15 kr.

Jegyek előre válthatók **Pauker Dánielnél.**

Holnap szombaton 2 nagy előadás.

Felhívás!

Petri Károly a budapesti »Első magyar atletikai Club« tanára

vívó és birkozó

Óhajtt egynehányszor itt Nagyváradon fellépni, felhívja tehát mindazokat, kik vele vivni vagy birkozni óhajtanak a szombati előadáshoz jelentkezni. Annak a ki öt 10 perc alatt legyőzi, 400 koronát fizet. A jelentés a Circusnál teljesítendő.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1899. évi október 1-től.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad			Nagyvárad—Gyoma			Gyoma—Nagyvárad.				
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 30	Nagyvárad ind.	5 50	1 54	Gyoma ind.	3 40	2 30		
V.-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	Ósi >	6 09	2 08	Déva-Ványa >	4 37	3 35		
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	2 22	Körös-Ladány >	5 13	4 22		
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	2 34	Szeghalom >	5 40	4 55		
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	5 58	4 15	Körösszeg >	7 02	2 53	Vésztő >	6 12	5 26		
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	Szakál >	7 39	3 22	Kót >	6 38	6 08		
Drák-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	6 19	4 37	Nagy-tóti >	7 55	3 36	Iráz >	6 52	6 23		
Magyar-Cséke >	6 50	4 55	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	3 49	Komádi >	7 10	7 02		
Dusesd >	7 05	5 12	Gyanta >	6 56	5 19	Iráz >	8 42	4 06	Nagy-tóti >	7 22	7 14		
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Két >	9 19	4 31	Szakál >	7 48	7 49		
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Vésztő >	9 44	4 56	Körösszeg >	8 11	8 13		
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	7 55	6 34	Szeghalom >	10 34	5 47	Gyires >	8 33	8 28		
>	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	8 07	6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 05	Uj-Palota >	8 47	8 58		
>	8 53	6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	6 55	Ósi >	9 03	9 13		
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	7 33	Gyoma érk.	12 45	7 40	Nagyvárad érk.	9 20	9 32		
Sonkolyos >	9 18	7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva			Érmihályfalva—Nagyvárad.				
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	8 31	Nagyvárad ind.	6 50	4 10	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20		
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	8 45	B.-Püspöki >	7 17	4 26	Érselind >	5 37	6 00		
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 34	V.-Velenceze >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	4 49	Szekelyhid >	6 14	6 23		
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	5 15	Nagykágya >	6 27	7 00		
Szekelyhid—Margitta			Margitta—Szekelyhid			Gyapoly >	8 29	5 30	B.-Diószeg >	6 42	7 20		
Szekelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	B.-Diószeg >	8 52	5 48	Gyapoly >	6 59	7 38		
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	Nagykágya >	9 07	6 02	Paptamási >	7 24	8 04		
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Szekelyhid >	9 40	6 24	Bihar >	7 45	8 28		
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Érselind >	10 08	6 47	B.-Püspöki >	8 04	8 48		
Margitta érk.	11 28	9 16	Szekelyhid ér. reg.	5 54	6 07	Érmihályfalva érk.	10 44	7 21	Nagyvárad érk.	8 21	9 09		
Nagyvárad—Szeged.			Szeged—Nagyvárad.			Nagyvárad—Arad.			Arad—Nagyvárad.				
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		
Nagyvárad ind.	10 20	4 50	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00		
Ósi >	10 30	4 41	7 16	E.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Gyula ind.	12 21	6 44	10 01		
Less >	10 48	5 01	7 52	Orosháza >	5 41	11 54	9 20	Békés-Csaba >	2 23	7 18	4 32		
Gyapju >	11 0	5 19	8 29	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 45	5 03		
Cséffa >	11 26	5 44	8 46	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Békés-Csaba >	6 47	2 33	4 50		
Szalonta >	11 46	6 05	9 15	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Gyula >	7 27	3 05	5 26		
Kötegyán >	11 57	6 17	9 31	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31		
Sarkad >	12 21	6 44	10 01	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz—Dobrest.			Dobrest—Szombatság-Rogoz.		
Gyula >	2 10	7 41	4 44	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Szombatság-Rogoz ind.	7 55	6 08	Dobrest ind.	6 36	4 22
Csaba >	3 10	9 10	5 50	Gyapju >	9 04	5 00	7 51	Nánhegyesel >	8 21	6 34	Nánhegyesel >	6 46	4 32
Oroházás >	4 00	10 02	7 00	Less >	9 21	5 19	8 16	Dobrest érk.	8 37	6 84	Szombatság-Rogoz érk.	7 10	4 56
H-M.-Vásárhely >	4 35	10 55	7 55	Osí >	9 32	5 30	8 31						
Szeged >				Nagyvárad érk.									

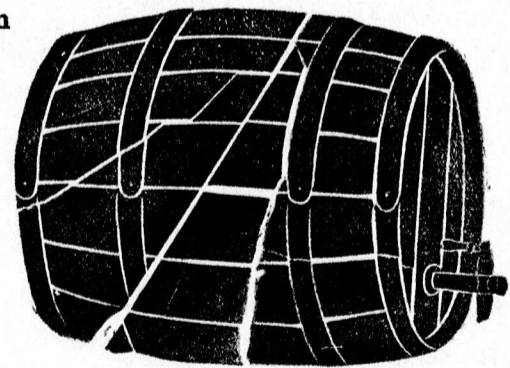

Legtisztább
Legjobb
Legolcsóbb **BOROK** Magyar Hamisítatlan Hegyi

CZEGLEDY SÁNDORNÁL

„Zöldfa“-szálloda, Nagyvárad,

Kényelmes szobák, modern étterem, kávéház.

56 literen felül adónélkül.

Olcsó árak!

56 literen felül adónélkül.

ÁR J E G Y Z É K:

Saját termésű hegyi ujbór literje kicsinyben	— frt 36 kr.	nagyban	— frt 32 kr.
1885. Nagyvárad fehér	— frt 40 kr.	—	— frt 36 kr.
1886. Érmelléki fehér	— frt 50 kr.	—	— frt 46 kr.
1886. Erdélyi fehér	— frt 40 kr.	—	— frt 32 kr.
1885. Ménesi veres	— frt 60 kr.	7/10 palack	— frt 50 kr.
1886. Sashegyi veres	— frt 50 kr.	—	— frt 40 kr.
1885. Diószegi bakar	1 frt — kr.	—	— frt 80 kr.
1886. Erdélyi rizling	1 frt — kr.	—	— frt 80 kr.
1880. Szomorodni	2 frt — kr.	—	— frt 50 kr.

Lakodalmak alkalmával

és azonkívül

bankettek és társasbédék,
a legfényesebb kiállításban ugy a „Zöldfa“-szállodában, mint magánlakásokon jutányos árban elvállaltatnak.

Allandó előfizetők étkezésre elfogadtatnak.

szőlővesszők kaphatók

Kétéves gyökeres, legfinomabb különféle faju